

Türkiye’de Çocuk Cinsel İstismarının Spor Kurumundaki Boyutu

The Dimension of Child Sexual Abuse in Sports in Turkey

Erdal ÇETİN¹, İlknur HACISOFTAOĞLU²

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Batman Üniversitesi,
erdal.cetin@batman.edu.tr,
ORCID: 0000-0003-4258-123X

² Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Bilgi Üniversitesi,
ilknur.hacisoftaoğlu@bilgi.edu.tr,
ORCID: 0000-0003-1435-9674

Başvuru: 14.03.2022
Kabul: 07.11.2022

Atf:
Çetin, E. ve Hacisoftaoğlu, İ. (2023).
Türkiye’de çocuk cinsel istismarının
spor kurumundaki boyutu. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 34(1), 71-87. DOI:
10.33417/tsh.1086828

ÖZ

Çalışmanın amacı; Türkiye’de elit düzeyde spor yapan bireylerin çocukluk döneminde maruz kaldıkları cinsel istismarı incelemektir. Araştırmada, nicel veri toplama tekniği olan anket kullanılmıştır. Ankette, demografik bilgiler ile birlikte, cinsel istismara maruz kalıp kalmadıklarına ilişkin sorular sorulmuştur. Örneklem grubunun elit düzeyde spor yapan kişilerden oluştuğu çalışmaya, 82’si erkek, 124’ü kadın olmak üzere toplam 206 kişi dâhil olmuştur. Elde edilen verilere göre katılımcıların %33,5’i, çocukluk döneminde cinsel istismara maruz kalmıştır. Kadınlar (%43,5), erkek (18,3) sporculara göre daha fazla istismar edilmiştir. Çalışmada, çocukluk döneminde en fazla maruz kaldıkları istismar türünün "görünüş ya da beden ile ilgili cinsel yorumlar", "rahatsız edici düzeyde sokulma/temas" ve "cinsel içerikli mesaj/e-mail/mektup alma" olduğu belirlenmiştir. Yine bireysel spor yapan sporcular, takım sporları yapan sporculara göre daha fazla istismara maruz kaldıklarını bildirmiştir. Failin kim olduğu sorularında, "yaşça büyük sporcular" ve "antrenörler" in ilk iki sırada olduğu tespit edilmiştir. İstismar edildiklerini biri ya da birileriyle paylaşp paylaşmadıkları sorusuna, katılımcıların büyük bir kısmı (% 66,7), kimse ile paylaşmadıkları cevabını vermiştir. Sonuç olarak çalışmadan elde edilen veriler, spordaki cinsel istismarın çocuklar için tehdit oluşturduğunu ve çocukların güven içinde spor yapmaları için çocuk koruma mekanizmalarının geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Anahtar sözcükler: Cinsel istismar, cinsel şiddet, sporda cinsel istismar

ABSTRACT

This study examines individuals who do elite-level sports sexual abuse experiences in childhood. A questionnaire, a quantitative data collection technique, was used in the research. In addition to the questions with demographic information, sexual abuse questions were asked to reveal the experienced abuse. A total of 206 people, 82 men and 124 women, were included in the study, in which the sample group consisted of people doing sports at the elite level. According to the obtained data, 33.5% of the participants were exposed to at least one type of sexual abuse. Female athletes (43.5%) experienced more abuse than male athletes (18.3%). In the study, it was determined that the most common forms of abuse that children are exposed to are "sexual comments about appearance or body", "troubling snuggling/contact" and "receiving sexual messages/e-mails/letters". It has been observed that child athletes who do individual sports are exposed to more abuse than team sports. "Older athletes" and "coaches" were ranked the highest when asked who the perpetrator was. Additionally, they were asked whether they shared the abuse they experienced, and most participants (66.7%) declared that they did not share their experiences with anyone. As a result, the data obtained from the study show that sexual abuse in sports poses a threat to children and child protection initiatives should be developed for children to do sports safely.

Keywords: Sexual abuse, sexual abuse in sport, sexual violence

GİRİŞ

Cinsel istismara yönelik çalışmalar, dünyada olduğu gibi Türkiye’de de spor dışındaki kurumlara yoğunlaşmış durumdadır. Spor alanında yapılan sınırlı sayıdaki nitel (Çetin ve Hacısoftaoğlu, 2020; Terekli ve Çobanoğlu, 2018) ve nicel (Baştuğ vd., 2021; Gündüz vd., 2008; Özen vd., 2018; Yücel vd., 2014; Zengin, 2012) çalışmanın henüz Türkiye’ye özgü zengin bir literatür oluşturmada yeterli olmadığı görülmektedir. Oysaki medyaya yansıyan bazı olaylar, sporda cinsel istismarın akademik, sosyal ve kurumsal düzeyde ele alınması gerektiğine işaret etmektedir. Daha önce spor kamuoyunda etkin olan bireylerin çocuk istismarına işaret eden ve çocuk korunmasını teşvik eden söylemlerine rağmen cinsel istismar olayları, sınırlı sayıda çalışma dışında henüz konuşulan, tartışılan veya çözüm üretilen bir alan olmaktan uzaktır. Medyaya yansıyan skandallar ise bireysel cezalandırmanın ötesine geçememiş ve bu cezaların kurumsal sorumluluktan uzak bir yaklaşımla değerlendirildiğine tanıklık edilmiştir. Brackenridge (2001), 90’lı yıllarda Birleşik Krallık’taki benzer kurumsal sürecin inkâr, reddetme, küçümseme, sorumluktan kaçış, ahlaki panikle yorumlayarak süreci görmezden gelme ve politika oluşturma konusundaki isteksizlik şeklinde geliştiğini gözlemlemiştir.

Genel olarak cinsel istismar; bir yetişkinin cinsel doyumunu tatmin etmek amacıyla yaptığı cinsel içerikli (temaslı, temassız veya penetratif) her türlü davranış olarak tanımlanır (Mountjoy vd., 2016; Polat, 2007: 45; Topçu, 2009: 97). Ancak çocuklara yönelik cinsel istismarın kavramsal olarak tanımlanmasında oluşan fikir birliğine rağmen hangi eylemin çocuk cinsel istismarı olduğu çalışmalarda farklılaşmaktadır. Bazen sadece istismarcı ile mağdur arasındaki fiziksel teması içeren eylemler ile sınırlandırılmaktadır. Bazen de fiziksel teması içermeyen cinsel eylemleri (röntgencilik, teşhircilik, rahatsız edici bakış vb.) kapsayacak şekilde genişlemektedir (Fortier vd., 2020). Bu durum araştırmalarda elde edilen verilere de yansımaktadır. Örneğin sporda çocuk cinsel istismarı ile ilgili oranlara bakıldığında, farklı cinsel istismar türlerinin araştırma alanına dâhil edilmesi ile farklı oranların elde edildiği görülmektedir. Sporda çocuk cinsel istismarı ile ilgili literatüre nicel verilerle kaynaklık eden Amerika (Volkwein vd., 1997), Kanada (Kirby ve Greaves, 1996), Norveç (Fasting vd., 2004), Avustralya (Leahy vd., 2002) gibi ülkelerdeki çalışmalar, spor kurumunun en az diğer kurumlar kadar risk teşkil ettiğini göstermiştir. Bu çalışmalarından sonra yapılan incelemelerde elde edilen veriler, ilk dönem çalışmalarını desteklemiştir. Alexander vd., (2011), Birleşik Krallık’ta geniş bir örneklem ile yaptıkları çalışmada, sporda kadınların %34’ü, erkeklerin %17’sinin cinsel tacize maruz kaldıklarını ortaya koymuştur. Vertommen vd., (2016) tarafından yapılan çalışmada, Hollanda ve Belçika’da sporda cinsel istismar oranının %14 olduğu açığa çıkarılmıştır. Onlara göre cinsel istimara maruz kalanların %66’sı kadınlardan, %34’ü erkeklerden oluşmaktadır. Yine Fasting vd., (2010), Çek, Yunan ve Norveçli sporcular üzerinde anket uygulamıştır. Çalışmada, ötekileştirici, rahatsız edici cinsiyetçi şaka ve ifadeler eklendiğinde her iki cinsiyet açısından oranların (%37) oldukça yükseldiğine dikkat çekilmiştir. Parent vd.’nin, (2016) lisede okuyan 14-17 yaş aralığındaki ergenlerle yaptığı çalışmada, yaşamları boyunca herhangi bir istismara maruz kaldıklarını beyan eden katılımcıların %5,3’ünün, istismar faili olarak spor antrenörünü işaret ettiğini belirlemiştir.

Sporda çocuk cinsel istismarını etkileme olasılığı olan diğer bir değişken yapılan sporun branşıdır. Bireysel sporlar ya da takım sporları ile cinsel istismar arasında ilişkinin olup olmadığına bakıldığında, farklı sonuçların olduğu görülür. Bazı çalışmalar (Vertommen, vd., 2015; Ahmed vd, 2018) istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olduğunu, bazı çalışmalar (Fasting vd., 2004; Mountjoy vd. 2019) ise aralarında anlamlı bir ilişkinin olmadığını ortaya çıkarmıştır. Ancak bireysel sporlarda çalışma ortamı ve antrenör ile kurulan çalışma biçiminden dolayı daha fazla sorun oluşturabilmektedir. Takım sporlarında daha fazla çocuk ile aynı anda çalışılması ve birden fazla bireyin varlığı çocuklar için bir koruma yaratmaktadır. Ancak bireysel sporlarda antrenör ile birebir çalışılması ya da çocuk sporcuların olası bir tehditte koruyacak üçüncü bir kişinin eksikliği, takım sporlarına göre daha fazla risk taşımaya sebep olmaktadır. Bu bağlamda, bireysel sporlardaki çocuklar, antrenörlerinin cinsel istismarına karşı daha savunmasız kalabilmektedir. (Ahmed vd, 2018). Türkiye özelinde bakıldığında, özellikle ekonomik durum ve desteklerden dolayı bireysel sporların takım sporlarına göre daha kapalı ve şeffaflıktan uzak yerlerde yapılması istismar ihtimalini artırmaktadır (Çetin ve Hacısöftaolu, 2020).

Sporda cinsel istismar riskini artıran bazı faktörler vardır. Özellikle spor kurumunun düzeni, kültürü ve ilişkileri ile ortaya çıkan bu risklerin başında hiyerarşi ve güç ilişkilerinin geldiği söylenebilir (Wilinsky ve McCabe, 2020). Sonuç odaklılık ile başarının kutsandığı ve mutlak hedef olarak belirlendiği ve çocukların spor ile ilgili geleceklerinin yetişkinlere aşırı bağlı olduğu bir ortam kurulmaktadır. Antrenörlere duyulan aşırı güven ve onlara verilen koşulsuz yetki ve kontrol, çocuklara yönelik kötü muamelenin bir nedenidir. Bu durum istismarın ortaya çıkmasını engellemekte; çocukların ve ailelerin istismarı bildirmesindeki isteksizliğini beslemektedir (Brackenridge, 2001; Mountjoy vd., 2016; Owton ve Sparkes, 2017; Smits vd., 2017; Stirling ve Kerr, 2009). Yine sporun fiziksel temas ve performans gerektiren özelliğinden dolayı bazı istismar eylemlerinin normalleştirildiği görülmektedir (Toftegaard Nielsen, 2001). Yakın temas içeren eylemlerin spordaki normalleştirici söylemler ile gerçekleşmesi ve çocukların istismarı ifade etmede yaşadıkları zorluklar ciddi bir tehdit oluşturmaktadır (Gaedicke vd., 2021). Çocuk cinsel istismarında spora özgü modelin zeminini hazırlayanlardan biri olan Brackenridge (2001), hangi eylemlerin istismar olabileceğini, cinsel istismarın sürekliliği modeli ile açıklamaya çalışmıştır. Ona göre sporda kadınlara dönük ayrımcılıktan, taciz ve istismara kadar olan süreç, bir bütün olarak kurumsal zeminden destek almaktadır.

Konuyla ilgili yapılmış çalışmalarda (Ecorys ve Vertommen, 2019; Parent ve Demers, 2011) sporda mekânsal düzenin de ciddi bir risk oluşturduğunu ortaya çıkarmıştır. Özellikle kapalı salon ve spor ortamları ile soyunma odalarının özel alan olma özelliği kaybetmesi, faile istismar için kolaylık sağlamaktadır. Yine çocukların ikamet ettikleri yerlerin dışında yapılan ve aile ve kurumsal denetimlerden uzak kamplar ve konaklamalar cinsel istismarın en fazla yaşandığı yerler olmuştur.

David'e göre (2005: 58), sporda cinsel istismar ile sporla kurulan güçlü bağ veya spora atfedilen önem arasında ilişki olduğunu söylemek mümkündür. Gerçekten de çocukların aldıkları spor eğitimi yoğunlaştıkça; çocuklar, spor ortamında daha fazla süre geçirdikçe ve sporu hayatının merkezine koyarak hedeflerine ulaşmaya çalıştıkça risk artabilmektedir. Brackenridge ve Kirby (1997), çocukların sportif başarıya yaklaştıkları dönemin çocuk cinsel istismarındaki riski artırdığına dikkat çekmektedir. Bu yönüyle sporda cinsel istismar konusuna farklı çalışmalarla yakından bakmak önemli bir hale gelmektedir.

Çalışmanın Amacı

Çalışmanın amacı; Türkiye'de elit düzeyde spor yapan bireylerin çocukluk döneminde (18 yaş ve altı) maruz kaldıkları cinsel istismarı farklı boyutları ile ortaya koymak ve değişkenler ile ilişkisi üzerinden incelemektir. Sporda hangi cinsel istismar türlerinin yaşandığı, bireysel ya da takım sporlarında yer almanın cinsel istismara maruz kalmada etkili olup olmadığı, istismar eyleminde failerin kimler olduğu, çocukluk döneminde maruz kaldıkları cinsel istismarı paylaşmış paylaşılmadıkları araştırmancının ortaya çıkarmayı hedeflediği temel noktalarıdır.

YÖNTEM

Veri Toplama ve Veri Toplama Aracı

Araştırmancının amacına uygun olarak değişkenler arasındaki ilişkiyi test etmek için nicel araştırma yönteminin veri toplama aracı olan anket kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan ve otuz sorudan oluşan anket, Brackenridge (2001) tarafından oluşturulan cinsel istismarın sürekliliği tablosunda belirtilen cinsel taciz ve istismar türlerinden ve Alexander vd.'nin (2011) Birleşik Krallık'ta yaptıkları anketin cinsel istismar / zarar kısmındaki sorularından destek alınarak yapılmıştır. Anket oluşturma sürecinde konuyla ilgili çalışmaları bulunan iki uzmanın görüşüne başvurulmuştur. Uzman görüşünden sonra araştırmacılar tarafından anketin ilk hali oluşturulmuştur. Etik kurul izninden sonra çalışma için öncelikle bir pilot bir uygulama yapılmıştır. Anket 20 kişiye uygulandıktan sonra bazı sorular yeniden değerlendirilmiştir. Demografik bilgiler ile spora ilişkin bilgilerin bulunduğu bazı sorular ve şıklarda değişikliklere gidilmiştir. Böylece anketin son hali oluşturulmuş ve anket, çevrimiçi bir ortama aktarılmıştır.

Anket üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıların yaşını, cinsiyetini, gelir durumunu, ikamet yerlerini öğrenmeye dönük demografik bilgilerin olduğu sorular yer almıştır. İkinci bölümde bireyin spor hayatı ile ilgili sorular yer almıştır. Bu çerçevede spor branşı, spora başlama ve sporu bitirme yaşı, antrenör cinsiyetine ilişkin sorular ikinci bölümün sorularını oluşturmaktadır. Üçüncü bölüm ise anketin ana gövdesini oluşturan soruları içermektedir. Bu bölümde retrospektif bir yöntem ile katılımcıların çocukluk dönemlerinde cinsel istismara maruz kalıp kalmadıklarını öğrenmeye yönelik sorular bulunmaktadır. Bu bölümdeki sorular katılımcıların şu istismar türlerine maruz kalıp kalmadığını anlamayı amaçlamıştır: Beden ile ilgili cinsel yorumlar yapma; rahatsız edici düzeyde sokulma ve temasta bulunma; röntgencilik; rahatsız edici düzeyde görüşme isteği ve ilgi; cinsel

içerikli mesaj / e-posta gönderme; kişiyi teşhir edecek söylemler / fotoğraflar paylaşma; kişiyi uygunsuz şekilde öpme, kişiye dokunma / masaj yapma girişiminde bulunma; kişiye cinsel bölgelerini göstererek onu rahatsız etme ve cinsel ilişkiye zorlama.

Katılımcılar

Araştırmanın evrenini, Türkiye’de yaşayan ve elit düzeyde spor yapan/yapmış 18 yaşından büyük kişiler oluşturmaktadır. Spor bilimlerinde elit sporcu kavramı, belli bir spor geçmişi olan, profesyonel düzeyde spor yapan, sporda belli bir başarıya ulaşan ve sporu bir iş ve meslek alanı olarak gören sporcuları ifade etmek için kullanılır (Kılıçgil, 1998: 10). Elit sporcuların küçük yaşlardan itibaren spora başlama ihtimallerinin yüksek olması, spor alanı içinde daha fazla zaman geçirmeleri, spor ile güçlü bir bağ oluşturmaları ve antrenör, idareci, masör, doktor ve akranları ile daha fazla ilişki içinde bulunmaları araştırma evreni olarak belirlenmesinin ana nedeni olmuştur. Örneklem grubunun elit sporculardan oluşması için ankete katılımın ön koşulu olarak, katılımcıların milli sporcu veya en az ulusal düzeyde başarılarla sahip olmaları belirlenmiştir.

Çevrimiçi ortama aktarılan ankete başlamadan önce etik kurul izninde belirtilen gönüllü onam formunu okumaları ve ankete gönüllü olduklarına dair bağlantıyı işaretlemeleri istenmiştir. Onam formunda katılımcılara, anketin herhangi bir sorusunda ankete katılmayı bırakma hakkının olduğu belirtilmiştir. Ölçek çevrimiçi bir yöntem ile uygulandığından dolayı kolay örnekleme yöntemi (Ural ve Kılıç, 2021) tercih edilmiştir. Katılım sağlanması ve katılımcıların tüm Türkiye’yi kapsamaları için anket bağlantısı Türkiye’nin değişik üniversitelerine, farklı illerde bulunan Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerine ve farklı branşlardan spor kulüplerine gönderilmiştir. Gönüllü onam formunun onaylanması ile başlanan anket çalışması, üç ay boyunca çevrimiçi ortamda bireylerin katılması için bekletilmiştir.

Çevrimiçi anketten kendi istekleri ile ayrılan veya demografik bilgilerin dışında soruları boş bırakan katılımcıların anketleri sistem tarafından kabul edilmediği için anketin şartlarını yerine getiren katılımcıların cevapları değerlendirmeye alınmıştır. Böylece üç ay boyunca ankete 82’si erkek, 124’ü kadın olmak üzere 206 kişi dâhil olmuştur. Türkiye’nin değişik bölgelerinden ankete dâhil olan katılımcıların özelliklerine ilişkin veriler tablo 1’de görülmektedir.

Tablo 1: Katılımcıların özelliklerine ilişkin demografik bilgiler

Katılımcılara ilişkin demografik bilgiler	Sayı (N)	Yüzde (%)	
1990 ve altı	18	8,7	
1991 – 1995	32	15,5	
1996 – 2000	88	42,7	
Katılımcıların doğum tarihi	2001 ve üstü	65	31,6
	Cevapsız	3	1,5
	Toplam	206	100,0

Tablo 1: Katılımcıların özelliklerine ilişkin demografik bilgiler (devamı)

Katılımcılara ilişkin demografik bilgiler		Sayı (N)	Yüzde (%)
Katılımcıların cinsiyeti	Erkek	82	39,8
	Kadın	124	60,2
	Toplam	206	100,0
Katılımcıların ikamet ettikleri bölge	Marmara Bölgesi	40	19,4
	Ege Bölgesi	5	2,4
	Akdeniz Bölgesi	22	10,7
	İç Anadolu Bölgesi	41	19,9
	Karadeniz Bölgesi	17	8,3
	Doğu Anadolu Bölgesi	15	7,3
	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	65	31,6
	Cevapsız	1	0,5
Toplam	206	100,0	
Katılımcıların branşları	Takım sporları	116	56,3
	Bireysel sporlar	90	43,7
	Toplam	206	100,0

Verilerin Analizi

Anket süresi sonunda elde edilen veriler, SPSS 26 programına aktarılmış ve analiz edilmiştir. Katılımcıların çocukluk yıllarında hangi cinsel istismar biçimlerine maruz kaldıkları, maruz kaldıkları bu eylemlerin cinsiyet, bireysel ya da takım sporları ile ilişkisi, istismarın failleri, istismarın bildirimi ve bunun cinsiyet ile ilişkisi incelenmiştir. Söz konusu bu değişkenler arasında istatistiksel ilişki durumu ki kare ilişki (bağımsızlık) testi ile analiz edilmiştir. İstatistiksel anlamlılık, $p < 0,05$ düzeyi olarak belirlenmiştir.

BULGULAR

Yöntem kısmında belirtildiği gibi dokuz istismar biçiminden en az birini yaşadığını beyan eden katılımcının istismara maruz kaldığı kabul edilmiştir. Böylece elde edilen verilere göre katılımcıların %33,5'inin söz konusu cinsel istismar türlerinden en az birisine maruz kaldığı görülmüştür.

Tablo 2: Katılımcıların çocukluk döneminde cinsel istismara maruz kalma oranları

İstismara Maruz Kalma	Cinsiyet					
	Erkek		Kadın		Toplam	
	Sayı (N)	Yüzde(%)	Sayı (N)	Yüzde (%)	Sayı (N)	Yüzde (%)
Hayır	67	81,7	70	56,5	137	66,5
Evet	15	18,3	54	43,5	69	33,5
Toplam	82	100	124	100	206	100

[$\chi^2=14,134$ sd=1 p=0,00]

Cinsiyet ile istismara maruz kalma arasındaki ilişkiye bakıldığında aralarında anlamlı bir ilişki olduğu ($p=0,00$) ve kadın katılımcıların daha fazla cinsel istismara maruz kaldıkları dikkat çekmektedir. Cinsel istismara maruz kalma oranı erkeklerde %18,3, kadınlarda ise %43,5'tir.

Tablo 3: Cinsel istismar türüne göre elde edilen veriler

Cinsel istismar türleri	Sayı (N)		Yüzde (%)	
	Hayır	Evet	Hayır	Evet
Çocuk yaşta, spor ortamında görünüş ya da beden ile ilgili cinsel yorumlara maruz kalma	167	39	81,1	18,9
	176	30	85,4	14,6
Çocuk yaşta, spor ortamında rahatsız edici düzeyde fazla sokulma/temas durumlarına maruz kalma	177	29	85,9	14,1
	183	23	88,8	11,2
Çocuk yaşta, spor ortamında uygunsuz şekilde öpme/dokunma/masaj gibi olaylara maruz kalma	187	19	90,8	9,2
	191	15	92,7	7,3
Çocuk yaşta, spor ortamında rahatsız edilecek düzeyde görüşme isteği ve ilgi veya biriyle yalnız kalmaya davet gibi durumlar ile karşılaşma	191	15	92,7	7,3
	194	12	94,2	5,8
Çocuk yaşta, spor ortamına cinsel organ veya cinsel bölgelerini göstererek rahatsız edilme	195	11	94,7	5,3
Çocuk yaşta, spor ortamında banyo veya duş alırken izlenme (Röntgencilik)				
Çocuk yaşta, spor ortamında birisiyle cinsel ilişkiye girmeye zorlanma				
Çocuk yaşta, spor ortamında teşhir edilecek eyleme ya da fotoğraf paylaşımına maruz bırakılma				

Hangi istismar türüne daha fazla maruz kaldıkları sorulduğunda; en fazla verilen cevabın “beden ile ilgili cinsel yorumlar” olduğu (%18,9) dikkat çekmektedir. Bunu “rahatsız edici düzeyde sokulma/temas” (%14,6) ve “cinsel içerikli mesaj/mail/mektup” (%14,1) takip etmektedir. En düşük oranlar ise “cinsel ilişkiye girmeye zorlama” (%5,8) ve “teşhir edilecek eyleme ya da fotoğraf paylaşımına maruz bırakılma” (%5,3) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4: Spor branşı ve cinsel istismara maruz kalma arasındaki ilişki

İstismara Maruz Kalma	Spor Branşı				Toplam	
	Takım Sporları		Bireysel Sporlar		Sayı (N)	Yüzde (%)
	Sayı (N)	Yüzde(%)	Sayı (N)	Yüzde (%)		
Hayır	86	74,1	51	56,7	137	66,5
Evet	30	25,9	39	43,3	69	33,5
Toplam	116	100	90	100	206	100

$\chi^2 = 7,475$ $sd=1$ $p=0,08$

Tablo 4'te, spor branşı (bireysel ve takım) ile istismara maruz kalma arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu ($p=0,008$) görülmektedir. Bireysel spor yapan bireylerin, çocukluk döneminde daha fazla istismara maruz kaldıkları görülmektedir. Bireysel spor yapanların %43,3'ü, takım sporu yapanların ise %25,9'u çocukluk döneminde istismara maruz kaldıklarını beyan etmiştir.

Tablo 5: Katılımcıların maruz kaldıkları istismarın failleri

Katılımcıların maruz kaldıkları istismarın failleri*	Cinsiyet			
	Erkek		Kadın	
	Sayı (N)	Yüzde (%)	Sayı (N)	Yüzde (%)
Failin yaşça büyük sporcular olduğu istismar	14	93,3	38	70,4
Failin antrenör olduğu istismar	7	46,7	24	44,4
Failin masör / doktor / fizyoterapist olduğu istismar	4	26,7	21	38,9
Failin yöneticilerden oluştuğu istismar	6	40,0	17	31,5
Failin "diğer" bireyler olduğu istismar	8	53,3	15	27,8

*Bu soruda katılımcılar birden fazla şıkkı işaretleyebilmektedir.

Araştırma kapsamında ölçülen diğer bir değişken, yaşanan istismarın failinin kim olduğuna ilişkindir. Her istismar türünün farklı failleri ya da herhangi bir istismarın farklı kişilerin yapabildiği dikkate alınarak katılımcılara, birden fazla kişiyi işaretleyebilecekleri söylenmiştir. Sonuç olarak Tablo 5'e göre, istismara maruz kalan bireylerin en fazla fail olarak belirttiği kişiler "yaşça büyük sporcular" olmuştur. Oran, kadınlarda %70,4; erkeklerde %93,3 olarak ölçülmüştür. "Yaşça büyük sporcular" şıkkını işaretleyenlere failin cinsiyeti sorulduğunda, katılımcıların %40,8'i erkek; %17,3'ü kadın; %41,9'unun da hem erkek hem kadın arkadaş tarafından istismar edildiğini beyan etmiştir. Yaşça büyük sporcuları, "antrenör" (kadınlarda %44,4, erkeklerde %46,7) ve "masör / doktor / fizyoterapist" (erkeklerde %26,7, kadınlarda 38,9) takip etmiştir. Araştırmada dikkat çeken diğer bir husus ise istismara maruz kaldıklarını beyan eden katılımcıların birden çok faili işaretlemiş (%56,5) olmalarıdır.

Tablo 6: Katılımcıların maruz kaldıkları istismar olaylarını paylaşma durumu

İstismara maruz kalma olayını paylaşma durumu	Cinsiyet					
	Erkek		Kadın		Toplam	
	Sayı (N)	Yüzde (%)	Sayı (N)	Yüzde (%)	Sayı (N)	Yüzde (%)
Maruz kaldım ve paylaştım	5	33,3	18	33,3	23	33,3
Maruz kaldım ama kimse ile paylaşmadım	10	66,7	36	66,7	46	66,7
Toplam	15	100	54	100	69	100

[$\chi^2 = 0,000$ sd=1 p=1,0]

Katılımcılara, yukarıdaki dokuz başlıkta yaşamış oldukları istismarları başkaları ile paylaşıp paylaşmadıkları sorulmuştur. Bu istismar türlerine maruz kaldıklarını beyan eden katılımcıların %33,3'ü paylaştığını, %66,7'si ise yaşadıklarını kimse ile paylaşmadıklarını beyan etmiştir. Kadın ve erkek katılımcılar açısından değerlendirildiğinde ise oranların birbirine eşit ve istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmektedir.

Tablo 7: İstismara maruz kalan katılımcıların istismarı paylaştıkları kişiler

Paylaşılan kişiler*	Sayı (N)	Yüzde (%)
Arkadaşım ile paylaştım	21	42,9
Antrenör ile paylaştım	7	14,3
Ailem ile paylaştım	7	14,3
Akrabalarım ile paylaştım	5	10,2
Psikolog/Rehber öğretmen ile paylaştım	5	10,2
Öğretmenlerim ile paylaştım	4	8,2

*Bu soruda katılımcılar birden fazla şıkkı işaretleyebilmektedir.

Paylaştıklarını söyleyenler ise en yüksek oranda arkadaşları (%42,9) ile paylaştıklarını belirtmiştir. Birden fazla şıkkın tercih edilebildiği bu soruda, katılımcıların %14,3'ü antrenörü; %14,3'ü aileleri; %10,2'si akrabaları; %10,2'si psikolog / danışman ve son olarak %8,2'si öğretmenleri ile paylaştıklarını söylemiştir.

Tablo 8: Katılımcıların spor yaşantısı boyunca cinsel şiddet ya da istismara maruz kalıp kalmadıklarına ilişkin düşünceleri

Spor ortamında cinsel istismar veya şiddete maruz kaldığınızı düşünüyor musunuz?	Cinsiyet					
	Erkek		Kadın		Toplam	
	Sayı (N)	Yüzde (%)	Sayı (N)	Yüzde (%)	Sayı (N)	Yüzde (%)
Hayır	76	92,7	108	87,1	184	89,3
Evet	6	7,3	16	12,9	22	10,7
Toplam	82	100,0	124	100	206	100

Şu ana kadar ortaya konulan veriler, katılımcıların maruz kaldıklarını ifade ettiği eylemler üzerinden belirlenmiştir. Ancak bu tabloyu oluşturan "18 yaşından küçükken spor ortamında herhangi bir cinsel şiddet ya da istismara maruz kalıp kalmadıkları" sorusu, katılımcılara doğrudan sorulmuştur. Tablo 1'de en az bir cinsel istismar türüne maruz kalanların oranı, %33,5 çıkmasına rağmen istismarın doğrudan sorulduğu bu soruda oran, %10,7 çıkmıştır. Görüldüğü gibi istismar sorusu doğrudan sorulduğunda arada büyük bir fark oluşmuştur. Öyle ki istismar türleri sorularına verdikleri cevap ile istismara maruz kaldıkları ortaya çıkan erkeklerin sadece %40'ı (N=6), kadınların ise sadece %29,6'sı (N=16) geçmişte spor ortamında istismara maruz kaldıklarını düşünmektedir.

TARTIŞMA

Çocuklara yönelik cinsel taciz ve istismar tanımlarını birleştiren temel vurgu, cinsel ilgi ve taleplerin çocuk yaştaki bireye yönelmesidir. İstismarın niteliği, bireylerin öznel deneyimleri ve istismar sonrasında birey üzerinde oluşan etkiler, istismarın her bir çocuk için farklı şekillerde gelişmesine ve yorumlanmasına neden olmaktadır (Fasting vd., 2003). Özellikle taciz ve istismarın ağırlıklı olarak maruz kalanın bedeni etrafına gelişmesi ve sporun da bireyin bedeni etrafında gelişen etkinlikler olması, sporu riskli bir ortama dönüştürmektedir. Yine Bourdieu (2016: 21) sporu, zafer iradesini

aşlamaya çalışan, aynı zamanda kurallara uymayı gerektiren bir erkeklik okulu olarak yorumlanmaktadır. Bu anlamda eril tahakküm ilişkilerinin spor alanına yerleşmesi, bu alan içinde erkek üstünlüğünün ve hegemonyasının ön plana çıkarılmaya çalışılması ve hatta sporun erkekler için yaratıldığı ön kabulü (Messner ve Sabo, 1994: 9-10), istismar tehditinin sporun bir parçası gibi görünmeyen kadınlara yönelmesinin alt yapısını kurabilmektedir (Fasting vd., 2004).

Araştırmada elde edilen verilere göre, çocukluk döneminde kadınların %43,5'i, erkeklerin %18,3'ü, toplamda ise katılımcıların %33,5'i istismara maruz kalmıştır. Verilerin daha önce benzer yöntem ile (retrospektif) Leahy vd., (2002) tarafından Avusturalya'da yapılan araştırmada ortaya çıkan oranlara (kadınlarda %31, erkeklerde %21) yakın olduğu görülmektedir. Yine Ohlert vd.'nin (2021) Almanya, Hollanda ve Belçika'da yaptıkları çalışmada kadınların %41,6'sı, erkeklerin ise %19,3'ü cinsel şiddete maruz kaldıklarını belirtmişlerdir. Her üç ülkede de kadınların erkeklere oranla daha fazla cinsel istismara maruz kaldıkları tespit edilmiştir. Bu anlamda veriler, spor ortamında kadınların, erkeklere oranla daha fazla risk altında olduğunu göstermektedir.

Katılımcılara, hangi istismar türüne daha fazla maruz kaldıkları sorulduğunda; en fazla "beden ile ilgili cinsel yorumlar"ın yaygın olduğu dikkat çekmektedir. Bunu "rahatsız edici düzeyde sokulma / temas" ve "cinsel içerikli mesaj / mail / mektup" takip etmektedir. Ohlert vd., (2017), Almanya'da yaptıkları çalışmada, 19 farklı cinsel istismar türü sormuştur. Onların çalışmasında da "cinsel yorumlar / ifadeler", "sokulma / temas" daha yüksek oranlı istismar türleri olmuştur. Fasting vd., (2007), 25 elit kadın sporcu ile yaptıkları çalışmada, "istenmeyen fiziksel temas", "cinsel yorumlar ve şakalar" ve "cinsiyet ayrımcılığına dayalı aşağılayıcı tavırlar"ın yaygın istismar türleri olduğunu ortaya çıkarmıştır. Alexander vd.'nin (2011) araştırmasına göre, katılımcıların %34'ü ana branşlarında fiziksel temas / masaj gibi fiziksel yolla yapılan istismara maruz kaldıklarını beyan etmiştir.

Araştırmada incelenen diğer bir değişken de takım sporları ve bireysel sporların cinsel istismara etkisidir. Çalışmada, bireysel spor yapan bireylerin takım sporu yapan bireylere göre daha fazla istismar edilmeleri, spor branşlarının istismar için risk oluşturabileceğini göstermiştir. Fasting vd.'nin (2004) 660 Norveçli elit kadın sporcu ile yaptıkları çalışmada, spor türü (bireysel / takım sporları) ile cinsel istismar arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Ancak Vertommen vd.'nin (2015), Hollanda'da telefon yardım hattı üzerinden yapılan şikayetleri incelediği çalışmada, bireysel spor yapan çocuklardaki şikayet oranının takım sporlarına oranla daha yüksek olduğunu belirlemiştir. Bireysel sporlarda, antrenör veya daha büyük sporcular ile bireysel yapılan çalışmalar ve antrenmanlar; takım sporlarına göre alanı denetleyen mekanizmaların eksikliği; çocuk sporcuların daha fazla istismara maruz kalmalarına neden olabilmektedir. Yine bireysel sporların çocukları cinsel istismara hazırlamada (grooming süreci) uygulama kolaylığı vermesi, istismarcı için fırsat oluşturabilmektedir.

Araştırma kapsamında, cinsel istismar faillerinin kimler olduğu da sorulmuştur. Bu konuda çalışmalar (Alexandre vd., 2022; Darling vd., 2020; Hartill vd., 2021; Stirling ve Kerr, 2009), erkek faillerin ön plana çıktığını göstermektedir. Akran yaş gruplarında, zaman zaman oranlar daha yüksek

çıkarsa da güç ilişkileri bağlamında özellikle erkek antrenörlerin fail olduğu görülmektedir (Bjørnseth ve Szabo, 2018). Bu çalışmada ise dikkat çekici veri, istismarın birden çok failinin olmasıdır. İstismara uğrayan katılımcılar arasında, birden fazla aktör (yaşça büyük sporcu, antrenör, idareci vb.) tarafından istismar edildiğini söyleyenlerin oranı %56,5'tir. Failerin kim olduğuna bakıldığında ise "yaşça büyük sporcu" dikkat çekmektedir. Yaşça büyük sporcuları, "antrenör" ve "masör / doktor / fizyoterapist" takip etmiştir. Aynı şekilde istismar faili konusunda çalışmalar antrenörlere yoğunlaşsa da, bazı çalışmalarda takım arkadaşlarının ön plana çıktığı görülmektedir. Cinsel istismar failinin %56 oranında birden fazla kişi olduğu tespit edilen diğer bir çalışma da Vertommen vd.'nin (2017) çalışması olmuştur. Onların çalışmasında da erkek akran failer, en yüksek oran olarak belirlenmiştir. Yaşça büyük sporcuların fail olarak öne çıkması, spor kültürü içinde "büyük ağabey/abla" üzerinden kurulan hiyerarşik ilişkilere odaklanılması gerektiğini göstermektedir. Elmas vd. (2021), sporcular arasında yaş farkı ve oluşan hiyerarşik ilişkilerden dolayı takımın "ileri gelenleri" olarak görülen yaşça büyük sporcuların ve "çaylağı hizaya getirme" ritüeli ile daha küçük çocuklar üzerinde farklı şekillerde şiddet uygulayabildiğini belirlemiştir.

Alexander vd., (2011), takım arkadaşları ya da akranlarının bir fail olarak özellikle genç kadın sporculara uyguladıkları istismarın ön plana çıktığına dikkat çekmiştir. Ancak onların çalışmasına göre çocuk sporcular, elit / profesyonel düzeyde spor yapmaya başladıkça istismar faili olarak antrenör ön plana çıkmaktadır. Bu konuda yapılan diğer geniş bir çalışma Hartill vd. (2021) tarafından yapılmıştır. Altı Avrupa ülkesinde yapılan çalışmaya göre cinsel şiddette akranların en yüksek fail oldukları görülmüştür. Türkiye'de ise Baştuğ vd.'nin (2021) yaptıkları çalışmada, takım arkadaşı ya da sporcuların daha yüksek oranda fail oldukları tespit edilmiştir. Aynı çalışmada, cinsel şiddeti uygulayan kişi olarak antrenörün ikinci sırada olduğu belirlenmiştir.

Elde edilen diğer bir veri de çocukluk döneminde maruz kaldıkları istismarı paylaşılıp paylaşmadıklarıdır. Yaşanan istismarı başkaları ile paylaşmak, paylaşılan kişinin kimliğine (Ebeveyn, öğretmen, psikolog, kolluk kuvvetleri vs.) göre istismar sürecine müdahaleyi başlatabilmekte ya da istismar sürecini çocukların lehine olacak şekilde bitirebilmektedir. Çünkü istismar eylemini devam ettirmek için failin kullandığı en önemli argüman, mağduru sessizliğe itmektir. Brackenridge'e (2001: 35) göre, spor ortamında istismarın başlatılması ve gizliliğin sağlanmasında maruz kalan kişiyi işbirliğine zorlama, tehdit etme ve kişinin sır tutmasını sağlama gibi yöntemler istismara hazırlama (grooming) sürecinin önemli ayrıntılarıdır. Summit (1983), failin istismarda devamlılığı sağlamak için çocukları gizliliğe, çaresizliğe ve sır niteliği ile olayı saklamaya yönelttiğini belirtir. Nitekim araştırmada elde edilen veriler de bize katılımcıların cinsel istismara maruz kaldıklarında bunu paylaşmama eğilimi gösterdiklerini kanıtlamaktadır. Cinsel istismara maruz kaldığını belirten katılımcıların % 66,7'si yaşadıklarını kimse ile paylaşmadığını belirtmiştir. Paylaştıklarını söyleyenlerin ise tercihlerini arkadaşlarından yana kullandıkları görülmüştür. Müdahale edici özellikteki yetişkinler (ebeveyn, kolluk güçleri, psikolog vb.) ile paylaşma oranı, oldukça düşük çıkmıştır. Burada paylaşmama eğilimi hem belirtildiği gibi istismara hazırlık süreci ile

hem de maruz kalanın otorite olarak gördüğü aktörlerle paylaşmama tercihi ile ilişkilidir. Hâkim sosyal eğilimler ve kültürel olarak dezavantajlı bireyleri savunmasız bırakan normlar maruz kalanı sessiz olmaya (Keser, 2016: 60) yahut sadece eşiti gördükleri ile paylaşmaya yönlendirmektedir.

Araştırma bulgularından bir diğeri bireylerin maruz kaldıkları eylemleri cinsel istismar olarak görüp görmediklerine ilişkindir. Tablo 1’de görüldüğü gibi istismara maruz kaldıklarını belirtenlerin oranı, %33,5 iken “cinsel şiddet veya istismara maruz kaldınız mı?” sorusu doğrudan sorulduğunda oran, %10,7 seviyelerinde kalmıştır. Bu durum, hem mağdurun maruz kaldığı eylemi yorumlamasını hem de istismar bildirimini zorlaştırmaktadır. Üstelik çalışmaya katılanların 18 yaşından büyük yetişkinler olduğu dikkate alındığında, yetişkinlerin dahi bugünden bakıp geçmişte yaşadıklarını istismar olarak tanımlayamaması, çocuklar için maruz kaldıkları istismarı fark etmelerinin çok daha zor olabileceğini bize anlatmaktadır.

Araştırmada elde edilen ve konuyla ilgili yapılmış diğer çalışmalarla desteklenen veriler, sporda cinsel istismarının çocukluk yıllarında tehdit oluşturduğunu göstermektedir. Spor alanında çocuklar, başta yaşça büyük akran ve antrenörleri olmak üzere, yakın ilişkiler içinde oldukları yetişkinlerin cinsel istismar eylemlerine maruz kalmaktadır. Bunun yanında araştırmada dikkat çeken husus çocukların maruz kaldıkları cinsel istismar eylemlerini tanımlama ve bildirmede yaşadıkları dezavantaj olduğu görülmektedir.

SONUÇ

Bu araştırmada sporda cinsel istismarın hangi eylemlerle gerçekleştiği, istismarın cinsiyet ve spor branşı ile ilişkisi, istismar faillerinin kimler olduğu ve bireylerin maruz kaldıkları eylemleri cinsel istismar olarak görüp görmedikleri incelenmiş ve elde edilen verilerden hareketle spor kurumundaki cinsel istismar dinamikleri anlaşılmasına çalışılmıştır. Şüphesiz çocukların yetişkinlerle bir arada olduğu her kurum, istismar açısından risk taşır. Bu anlamda belirleyici olan, çocukların güvenli bir ortamda spor yapmasını sağlayacak kurumsal süreçlerin geliştirilmesidir. Hâlihazırda Türkiye’de sporda çocuk korumaya ilişkin merkezi bir politika ve birim bulunmamaktadır. Sadece sınırlı sayıda federasyon sporda çocuk koruma konusunda eğitim ve politikalar yürütmekte, uluslararası federasyonlara ait çeşitli dokümanları Türkçeye çevirmektedir. Fakat herhangi birinde doğrudan ve sadece bu alanda çalışan bir birim bulunmadığı gibi, yapılan sınırlı sayıdaki çalışmanın uygulamaya geçmede çeşitli sıkıntıları mevcuttur. Özellikle geliştirilecek politikalarda spordaki ihmal ve istismar olayları ve bu olayların nedenlerinin ne olduğunun ortaya çıkarılması ile sınırlanan bir anlayışla değil, ne gibi çalışmalarla istismarın azaltılabileceği ya da ortadan kaldırılabilceği tartışmasını yapan önleyici bir bakışla harekete geçilmesi önemlidir. Sporda dünyadaki gelişmeler dikkate alınarak merkezi bir çocuk koruma programının geliştirilmesi, bu programın tüm federasyonlar ve ilgili spor kurumları tarafından uygulanabilir, adapte edilebilir bir yapıda olması ve programın varlığının, perspektifinin ve uygulamaya geçme kararlılığının tabanda bulunan tüm aktörlerle gerçekleştirilecek farkındalık programlarıyla yaygınlaştırılması önleme odaklı bir perspektifin gereğidir. Bu hususta, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’na önemli görevler düşmektedir.

Yine özerk federasyonlar, konu hakkında önleyici politikalar üzerinde yoğunlaşması daha güvenli bir spor ortamını sağlamada önemli olacaktır. Ayrıca bu denklemin diğer önemli bileşeni de sivil toplum kuruluşlarıdır. Dünyadaki deneyimler, istismar gibi hassas konularda isteksiz veya hantal bürokratik yapıları harekete geçirmede, sivil toplum çalışmalarının önemli olduğunu göstermektedir (Brackenridge ve Fasting, 2002; Chroni vd., 2012).

İstismar konusundaki kurumsal adımların yanı sıra çocuk ve ailelerin farkındalıkları da oldukça önemlidir. Spor etkinliklerine katılan çocuklar, güvenli bir ortamda spor yapmaları için sahip oldukları haklara dair bilinçlendirilmeli, ayrıca istismar eylemine maruz kalmaları durumunda nereye ve nasıl bildirmeleri gerektiği konusunda bilgilendirilmelidirler. Yine istismarı önleme konusunda aile önemli bir aktördür. Çocukların spor kurumlarına koşulsuz emanet edildiğine dair bir izlenimin oluşturulmaması, denetleyen, istismar konusuna duyarlı ve bu konuda farkındalık kazanmış ailelerin varlığı çocukların istismarını önlemede son derece önemli bir etkidir. Bunun için merkezi eğitim ve spor kurumları ailelerin bilgilendirilmesine dair sistemli politikalar ve uygulamalar geliştirmelidir.

Son olarak vurgulanması gereken diğer bir konu akademik çalışmalardır. Spor çocuğun yetişkinle yoğun iletişim içinde olduğu ve beden merkezli bir kurum olarak istismar ve ihmalin alana has biçimlerinin gelişebileceği bir kurumdur. Hem bu araştırma hem de konuyla ilgili daha önce Türkiye ve dünyada yapılan akademik çalışmalar, spor kurumunda çocuklara yönelik kötü muamelenin varlığını ve kuruma has biçimlerini veri elde etme süreçlerine dâhil ederek araştırmalarını yürütmektedir. Fakat halen bizzat spor alanında gerçekleştirilecek, disiplinlerarası bir bakış açısına sahip, konuyu derinlikle ele alan nicel ve nitel çok sayıda çalışmaya ihtiyaç bulunmaktadır. Bilhassa Türkiye’de sporda çocuklara yönelik kötü muamelenin henüz yeteri kadar çalışılmamış olduğu görülmektedir. Bu anlamda başta cinsel istismar olmak üzere, fiziksel, duygusal istismar ve ihmal gibi kötü muamele biçimlerinin sporun farklı alanlarını içerecek biçimde araştırılması önemlidir. Sporda istismar riskleri, failler, maruz kalan çocukların özellikleri, sporda istismarın çocuk üzerindeki etkileri, istismar bildirim süreçlerine ilişkin araştırmalar gibi her bir konunun bağımsız ele alınabileceği önemli başlıklar bulunmaktadır. Konu ile ilgili yapılacak bilimsel çalışmalar, sorunu görünür kılmak; nedenleri üzerinde kafa yormak; sorunla ilgili bir politika ortaya koymak ve soruna müdahale etmek için hangi süreçlerin kullanılması gerektiğini ortaya çıkarmak açısından önem taşımaktadır.

ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Araştırma retrospektif bir yönetime dayanmaktadır. Retrospektif yöntemler istismar çalışmalarında yaygın kullanılan bir yöntemdir. Ancak yaşanan istismar süreci üzerinden geçen zaman artıka diğer travmatik deneyimler gibi farklı yorumlarla ifade edilebilmektedir. Yine araştırmacılar tarafından hazırlanan anket, spor ortamında muhtemel farklı araştırmalarda kullanılabilme potansiyeline sahiptir. Ancak bu durum anketin farklı sorularla zenginleştirilebileceği gerçekliğini

değiştirmemektedir. Örneğin araştırmada sorulan soruların dışında kalabilen dijital istismar gibi çok farklı cinsel istismar biçiminin olduğunu söylemek mümkündür.

ARAŞTIRMAYA İLİŞKİN ETİK BİLGİLER

Araştırma için Batman Üniversitesi Etik Kurulu'na başvuru yapılmıştır. 10.11.2021 tarihli ve 2021/03-17 sayılı karar ile Etik Kurulu'ndan onay alınmıştır. Çevrimiçi ortama aktarılan ankete başlamadan önce araştırmanın amacı ve kapsamı hakkında katılımcılara bilgi verilmiştir. Araştırmanın gönüllülük esasına dayandığı, verilerin çalışma dışında kullanılmayacağı konusunda bilgilendirilme yapılmıştır. Ankete katılmayı kabul eden katılımcılardan onam formunu çevrimiçi ortamda onaylamaları istenmiştir. Bu kısım onaylandıktan sonra katılımcılar çevrimiçi ankete katılmış ve sorularına cevap verebilmiştir.

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

ÇATIŞMA BEYANI

Bu çalışmada herhangi bir potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Ahmed, D., van Niekerk, R. L., Yan Ho, W. G., Morris, T., Baker, T., Khan, B. A. ve Tetso, A. (2018). Female student athletes perceptions of acceptability and the occurrence of sexual-related behaviour by their coaches in India, *International Journal of Comparative and Applied Criminal Justice*, 42 (1), 33-53.
- Alexander, K., Stafford, A. ve Lewis, R. (2011). The experiences of children participating in organised sport in the UK. Edinburgh: The University of Edinburgh/ NSPCC, *Child Protection Research Centre*.
- Alexandre, J., Castro, C., Gama, M. ve Antunes, P. (2022). Perceptions of sexual abuse in sport: A qualitative study in the Portuguese Sports Community. *Front. Sports Act. Living*, 4, 838-480.
- Baştuğ, G., Beyhan, R., Karaçavuş, H., Heb, S. ve Salman, F. (2021). Profesyonel sporcularda fiziksel, psikolojik, ekonomik ve cinsel şiddetin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi. *Avrasya Spor Bilimleri Araştırmaları*, 6 (1), 64 - 76.
- Bjørnseth I. ve Szabo, A. (2018) Sexual violence against children in sports and exercise: a systematic literature review, *Journal of Child Sexual Abuse*, 27 (4), 365 - 385.
- Bourdieu, P. (2016). Sosyoloji meseleleri. Ankara: *Heretik Yayınları*.
- Brackenridge, C. ve Kirby, S. (1997). Playing safe: assessing the risk of sexual abuse to elite child athletes. *International Review for the Sociology of Sport*, 32 (4), 407 - 418.
- Brackenridge, C. H. (2001). Spoilsports: understanding and preventing sexual exploitation in sport. London: *Routledge*.
- Brackenridge, C. ve Fasting, K. (2002). Sexual harassment and abuse in sport: The research context. *The Journal of Sexual Aggression*, 8 (2), 3-15.

- Chroni S, Fasting K, Hartill M, et al. (2012). Prevention of sexual and gender harassment and abuse in sports: initiatives in Europe and beyond. Frankfurt, Germany: *Deutsche Sportjugend im Deutschen Olympischen Sportbund*.
- Çetin, E. ve Hacısöftaoğlu, I., (2020). Factors facilitating child abuse in sports in turkey: the case of elite athletes. *Children and Youth Services Review*, 116, 105 - 120.
- Darling, A., Pope, L., Mooney, J. L., King, S. ve Ablett, G. (2020). Child sexual abuse in sports. The truth project thematic report.
- David, P. (2005). Human rights in youth sport. New York: *Routledge*.
- Ecorys ve Vertommen, T. (2019). Safeguarding children and in sport: a mapping study. *European Union*.
- Elmas, S., Hacısöftaoğlu, İ. ve Aşçı, F. H. (2021). Eş-toplumsallık hegemonik erkeklik ve kabul sınaması üçgeninde takım sporlarının irdelenmesi. *Moment Dergi, Erkeklikler - 1*, 4-24.
- Fasting, K., Brackenridge, C. ve Sundgot-Borgen, J. (2003). Experiences of sexual harassment and abuse among Norwegian elite female athletes and nonathletes. *Research Quarterly for Exercise and Sport*. 74 (1), 84 - 97.
- Fasting, K., Brackenridge, C. ve Sundgot Borgen, J. (2004) Prevalence of sexual harassment among Norwegian female elite athletes in relation to sport type. *International Review for the Sociology of Sport*, 39 (4), 373 - 386.
- Fasting, K., Brackenridge, C. ve Walseth, K. (2007). Women athletes' personal responses to sexual harassment in sport. *Journal of Applied Sport Psychology*, 19 (4), 419–433.
- Fasting, K., Chroni, S., Hervik, S. E. ve Knorre N. (2010). Sexual harassment in sport toward females in three European countries. *International Review for the Sociology of Sport*, 46 (1), 76 - 89.
- Fortier, K., Parent, S. ve Lessard, G. (2020). Child maltreatment in sport: smashing the wall of silence: a narrative review of physical, sexual, psychological abuses and neglect. *British journal of sports medicine*, 54 (1), 4-7.
- Gaedicke, S., Schafer, A., Hoffmann, B., Ohlert, J., Allroggen, M., Hartman-Tews, I., et al. (2021). Sexual violence and the coach–athlete relationship: a scoping review from sport sociological and sport psychological perspectives. *Front. Sports Active Living*, 3.
- Gündüz, N., Sunay, H. ve Koz, M. (2008). Incidents of sexual harassment in Turkey on elite sports women. *The Sport Journal*, 10 (2), 83–89.
- Hartill, M., Rulofs, B., Lang, M., Vertommen, T., Allroggen, M., Cirera, E., et al. (2021). CASES: Child abuse in sport: European Statistics – *Project Report*. Ormskirk: Edge Hill University.
- Keser, İ. (2016), Çocuk cinsel istismarı Diyarbakır örneği. Adana: *Karahan Kitapevi*.
- Kılıçgil, E. (1998). Sosyal çevre-spor ilişkileri, (teori ve elit sporculara ilişkin bir uygulama). Ankara: *Bağırhan Yayınevi*.
- Kirby, S. ve Greaves, L. (1996). Foul play: sexual harassment and abuse in sport. *In Paper presented to the Pre-Olympic Scientific Congress*, Dallas, 11 - 14.

- Leahy, T., Pretty, G. ve Tenenbaum, G. (2002). Prevalence of sexual abuse in organised competitive sport in Australia. *Journal of Sexual Aggression*, 8 (2), 16 - 36.
- Messner, M. ve Sabo, D. (1994) Sport, men and the gender order. Champaign IL: *Human Kinetics*.
- Mountjoy, M., Brackenridge, C., Arrington, M., Blauwet, C., Carska-Sheppard, A., Fasting, K., Kirby, S. Leahy, T., Marks, S., Martin, K., Starr, K., Tiivas, S. ve Budgett, R. (2016). The IOC Consensus Statement: harassment and abuse (non- accidental violence) in sport. *Br J. Sports Med*,. 1 – 11
- Mountjoy, M., Vertommen, T., Burrows, K. Ve Greinig, S. (2020). SafeSport: Safeguarding initiatives at the Youth Olympic Games 2018. *British Journal of Sports Medicine*, 54, 176-182.
- Ohlert, J., Seidler, C., Rau, T., Rulofs, B. ve Allroggen, M. (2017). Sexual violence in organized sport in Germany. *German Journal of Exercise and Sport Research*, 48, 59 - 68.
- Ohlert, J., Vertommen, T., Rulofs, B., Rau, T. ve Allroggen, M. (2021) Elite athletes' experiences of interpersonal violence in organized sport in Germany, the Netherlands, and Belgium, *European Journal of Sport Science*, 21 (4), 604-613.
- Owton, H., Sparkes, A. C. (2015). Sexual abuse and the grooming process in sport: Learning from Bella's story. *Sport, Education and Society*, 22 (6), 1-12.
- Özen, G., Emir, E. ve Koca, C. (2018). Türkiye'de sporcuların cinsel taciz algıları ve deneyimleri. *Spor Bilimleri Dergisi*, 29 (4), 157 - 177.
- Parent, S. ve Demers, G. (2011). Sexual abuse in sport: a model to prevent and protect athletes. *Journal Child Abuse Review*, 20 (2), 120-133.
- Parent, S., Lavoie, F., Thibodeau, M. E., Hébert, M., Blais, M. ve Team, P. A. J. (2016). Sexual violence experienced in the sport context by a representative sample of Quebec adolescents. *Journal Interpersonal Violence*, 31 (16), 2666 - 2686.
- Polat, O. (2007). Tüm boyutlarıyla çocuk istismarı tanımlar I. Ankara: *Seçkin Yayınları*.
- Smits, F., Jacobs, F. Ve Knoppers, A. (2017). Everything revolves around gymnastics: Athletes and parents make sense of elite youth sport. *Sport in Society*, 20 (1), 66–83.
- Stirling, A. E. ve Kerr, G. A. (2009). Abused athletes perceptions of the coach-athlete relationship. *Sport in Society, Cultures, Commerce, Media, Politics*, 12 (2), 227-239.
- Summit, R. (1983). The child sexual abuse accomodation syndrome. *Child Abuse and Neglect*, 7 (2),177 - 193.
- Terekli, M.S. ve Çobanoğlu, H.O. (2018). Sexual Harassment and abuse in sports: in the context of Turkey Sample determination of risk factors in relationship of coaches and female athletes. *Journal of Education and Training Studies*, 6 (10), 169 - 176.
- Toftgaard Nielsen, J. (2001). The Forbidden zone: intimacy, sexual relations and misconduct in the relationship between coaches and athletes. *Int. Rev. Sociol. Sport*, 36, 165–182.
- Topçu, S. (2009). Cinsel istismar. İstanbul: *Phoenix Yayınları*.
- Ural, A. ve Kılıç, İ., (2011) Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile Veri Analizi. Ankara: *Detay Yayıncılık*.

- Wilinsky C. L. ve McCabe, A. (2021). A Review of emotional and sexual abuse of elite child athletes by their coaches. *Sports Coaching Review*, 10 (1), 84-109.
- Vertommen, T., Schipper-van Veldhoven, N. H. M. J., Hartill, M. J. ve Van Den Eede, F. (2015). Sexual harassment and abuse in sport: The NOC*NSF Helpline. *International Review for the Sociology of Sport*, 50 (7), 822–839.
- Vertommen, T., Veldhovenc, N.S., Wouterse, K., Kampenf, JK., Brackenridge, C., Rhind, D., Neels, K. ve Eede, F. (2016). Interpersonal violence against children in sport in the Netherlands and Belgium. *Child Abuse and Neglect*, 51, 223 – 236.
- Vertommen, T., Kampen, J., Schipper- Van Veldhoven, N., Wouters, K., Uzieblo, K. ve Van Den Eede, F. (2017). Profiling perpetrators of interpersonal violence against children in sport based on a victim survey. *Child Abuse and Neglect*, 63, 172 - 182.
- Volkwein, K., Schnell, F., Sherwood, D. ve Livezey, A. (1997) Sexual harassment in sport: Perceptions and experiences of American female student - athletes. *International Review for the Sociology of Sport*. 23 (3), 283 - 295.
- Yücel, A. S., Korkmaz, M. Karataş, Ö. Hergüner, G. Yaman, Ç. ve Çatıkkaş F. (2014). Determination of sexual harassment and abuse women athletes face in sports: A case study. *South Asian J Exp Biol*, 4 (3): 133 - 140.
- Zengin, E. (2012). Sexual harassment among Turkish female athletes: the role of ambivalent sexism. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, *Ortadoğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Ankara.

